

Sian
SOTE

POHJOIS-KARJALAN
HYVINVOINTIALUE

Hyvinvointialueen vammaisneuvoston kokous 10.9.2026

Lähisuhdeväkivallan ehkäisyn ajankohtaiskatsaus

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntija

Sanna Pirinen

sanna.pirinen@siunsote.fi

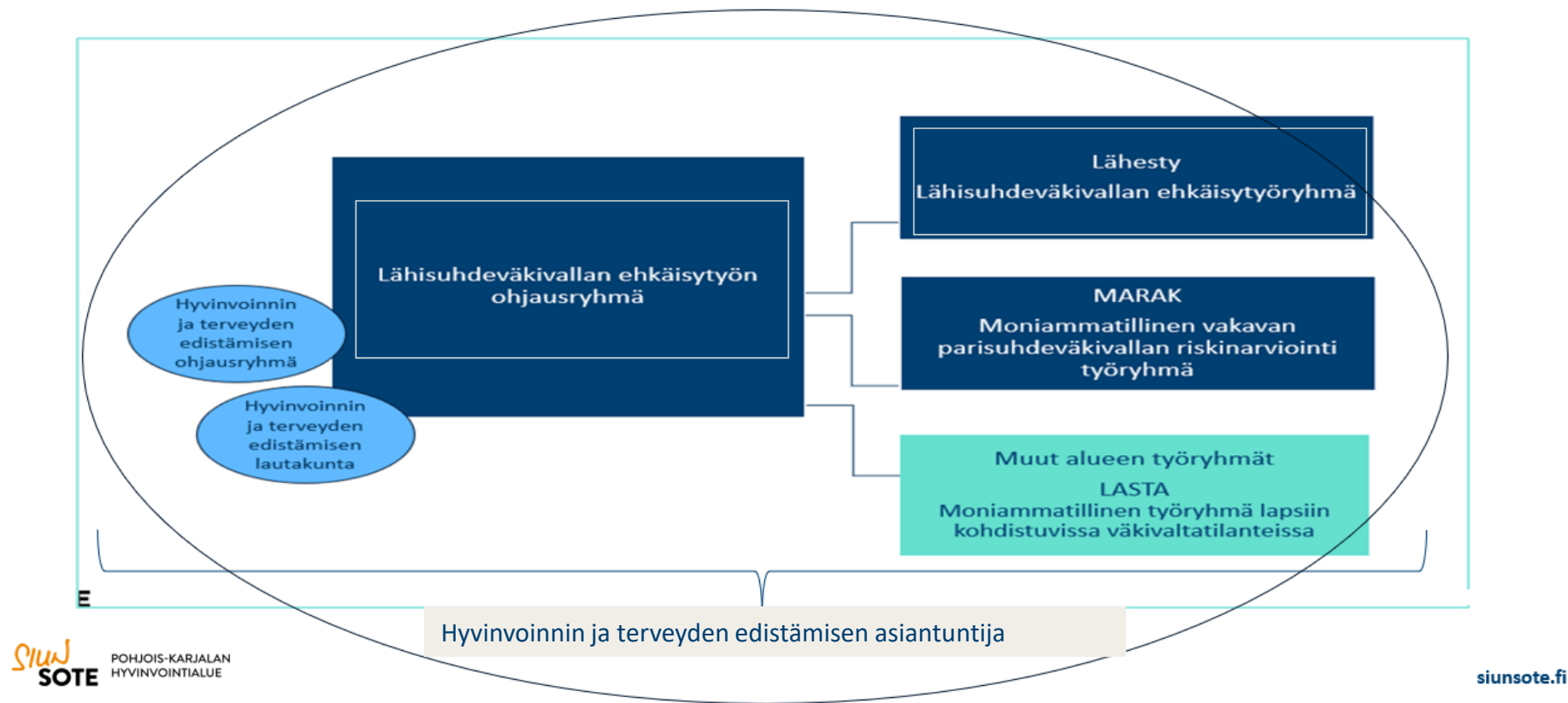
- katsaus lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöhön hyvinvointialueella
- avun, neuvonnan ja lisätiedon kanavia
- tavoitteenamme on vahvistaa varhaista tunnistamista ja puuttumista, lisätä tietoisuutta lähisuhdeväkivallasta sekä varmistaa vammaisten henkilöiden yhdenvertainen huomioiminen lähisuhdeväkivallan ehkäisyssä

Jokaisella on oikeus väkivallattomaan elämään

- Vammaisia henkilöitä tulee suojella kaikilta väkivallan muodoilta
- Vammaisten henkilöiden haavoittuvuutta voivat lisätä esimerkiksi riippuvuus läheisistään ja avustavista henkilöistä, vamman aiheuttamat esteet väkivallalta suojautumiseksi ja avun hakemiseksi sekä tiedonpuute omista oikeuksista ja rajoista.
- Vammaiset henkilöt kokevat enemmän väkivaltaa kuin muu väestö. Eriarvoisuuskehitys voi käynnistyä varsin nuorena. Väkivaltakokemukset ovat monimuotoisia ja kasautuvat.
- Viranomaisia sitovat mm.
 - Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (Istanbulin sopimus, toimeenpanosuunnitelma 2026 – 2033)
 - Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus (CRPD) ja muut YK:n ihmisoikeussopimukset, jotka mm. velvoittavat kiinnittämään erityistä huomiota moniperusteiseen haavoittuvaisuuteen, kuten vammaisen ja naisen sekä vammaisen ja lapsi.

Lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn toiminta hyvinvointialueella

Toimivat rakenteet

Lähisuhdeväkivallan ehkäisy toimintasuunnitelma

- Rakenne tukee, ja vammaispalveluiden palvelualue edistää aktiivisesti toimintasuunnitelman tavoitteita

ALUEELLINEN LÄHISUHDEVÄKIVALLAN EHKÄISYN TOIMINTASUUNNITELMA
2025-2028

POHJOIS-KARJALAN HYVINVOINTIALUE

Lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn päätavoitteet 2025 -2028

1. Lisäämme lähisuhdeväkivallan osapuolten mahdollisuuksia ohjautua avun piiriin oikea-aikaisesti siirtämällä lähisuhdeväkivallan tunnistamisen painopistettä ennaltaehkäisyyn
2. Panostamme monialaisen yhteistyön kehittämiseen, mikä mahdollistaa sujuvat ja tarvelähtöiset palvelut kaikille lähisuhdeväkivallan osapuolille
3. Lisäämme valmiutta tunnistaa lähisuhdeväkivaltaa ja ottaa lähisuhteiden turvallisuus/turvattomuus puheeksi
4. Kehitämme lähisuhdeväkivaltaan liittyvän asiakas- ja potilastiedon keruuta, jotta pystymme tulevaisuudessa suuntaamaan palveluita kuntalaisten tarpeisiin

Päätavoitteet 2025 – 2028, ja valitut keinot tavoitteen edistämiseksi

Lisäämme lähisuhdeväkivallan osapuolten mahdollisuuksia ohjautua avun piiriin oikea-aikaisesti siirtämällä lähisuhdeväkivallan tunnistamisen painopistettä ennaltaehkäisyyn

1. Liittämällä systemaattinen puheeksiotto osaksi asiakas- ja potilastyön prosesseja
2. Ottamalla käyttöön ennaltaehkäisyä tukevia toimintamalleja ja hyviä käytäntöjä
3. Hyödyntämällä sähköisten palveluiden/digitaalisten ratkaisujen mahdollisuuksia

Panostamme monialaisen yhteistyön kehittämiseen, mikä mahdollistaa sujuvat ja tarvelähtöiset palvelut kaikille lähisuhdeväkivallan osapuolille

1. Jalkauttamalla MARAK –riskinarviointi toimintamalli suunnitelmallisesti kaikkiin toimintayksiköihin
2. Luomalla hyvinvointialueen palvelupolut koskien kaikkia lähisuhdeväkivallan osapuolia
3. Toteuttamalla Pohjois-Karjalan lähisuhdeväkivallan ehkäisyn rakenteen koordinoitua toimintaa

Lisäämme valmiutta tunnistaa lähisuhdeväkivaltaa ja ottaa lähisuhteiden turvallisuus/turvattomuus puheeksi

1. Vahvistamalla henkilöstön osaamista ja toimeenpanemalla lähisuhdeväkivallan ehkäisyn koulutussuunnitelma
2. Lisäämällä viestintää kuntalaisten suuntaan, laadimme viestintäsuunnitelman lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn liittyen

Kehitämme lähisuhdeväkivaltaan liittyvän asiakas- ja potilastiedon keruuta, jotta pystymme tulevaisuudessa suuntaamaan palveluita kuntalaisten tarpeisiin

1. Laatimalla lähisuhdeväkivaltaa koskevaan asiakas- ja potilastiedon kirjaamiseen yhteisiä ohjeistuksia
2. Varmistamalla lähisuhdeväkivaltaa koskevan tiedon tilastoinnin asiakas- ja potilastietojärjestelmässä

Esimerkkejä vammaispalveluiden kohdennettuihin toimenpiteisiin:

- Varmistetaan, että perhe- ja lähisuhdeväkivaltakokemusten varhainen tunnistaminen ja puheeksiotto on osa vammaispalveluiden prosesseja
- Asiakkaiden osallisuuden ja kuulemisen lisäämiseen tähtäävät toimenpiteet
- Esteettömän avun saannin huomioiminen
- Yhdenvertaisten palveluiden kehittäminen
- RAI sekä atj kehittäminen

**Siun soten lähisuhdeväkivallan ehkäisy
-verkkokurssi osana ammattilaisten
perehdytystä → Vammaispalveluiden
tavoite koko henkilöstön
kouluttaminen**

Vammaisilla henkilöillä on oikeus saada apua ja tulla kuulluksi samalla tavalla kuin kaikilla muillakin

TIEDÄ & TOIMI

Turvakoti on kodinomainen, maksuton paikka lähisuhdeväkivaltaa tai sen uhkaa kokeneelle toimintarajoitteesta tai vammasta riippumatta thl.fi/turvakotipalvelut

Vammaiset henkilöt lähisuhdeväkivallan uhreina

MITÄ?

Vammaiset henkilöt kohtaavat enemmän väkivaltaa kuin vammattomat
Esimerkiksi toimintarajoitteilla nuorilla on kaksinkertainen todennäköisyys kokea fyysistä väkivaltaa vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten toimesta. Vammaisten henkilöiden kokemaa väkivaltaa ei aina oteta vakavasti ja he ovat usein myös palveluissa väliin putoja.
Tunniasta, että myös vammaiset henkilöt kokevat lähisuhdeväkivaltaa ja ohjaa heitä tarvittaessa esimerkiksi turvakotipalveluihin. Nollalinan auttavaa puhelimesta saat tietää turvakotien esteettömyyden tason sekä vapaat paikat. Nollalinan puhelinnumero on 080 005 005 ja verkkosivut nollalinan.fi.

MIKSI?

Jokaisella on oikeus väkivallattomaan elämään
Vammaisia henkilöitä tulee suojella kaikilta väkivallan muodoilta. Vammaisten henkilöiden haavoittuvuutta voivat lisätä esimerkiksi riippuvuus läheistään ja avustavista henkilöistä, vamman aiheuttamat esteet väkivallalta suojautumiseksi ja avun hakemiseksi sekä tiedonpuute omista oikeuksista ja rajoista.
Viranomaisia sitovat mm.
• Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (ns. Istanbulin sopimus)
• Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus (CRPD) ja muut
• YK:n ihmisoikeussopimukset, jotka mm. velvoittavat kiinnittämään erityistä huomiota moniperustiseen haavoittuvuuteen, kuten vammaisen ja naisen sekä vammaisen ja lapsen.

MITEN?

Perehdy vammaisten henkilöiden kohtaamaan väkivaltaan ja sen erityispiirteisiin
• Huomioi, että vammaisen henkilön kokemaa väkivaltaa on usein läheisen tai auttajan tekemää. Huolehdi, että asiakas voi puhua vapaasti ilman väkivallan tekijän läsnäoloa. Vammaisella henkilöllä voi olla tarvetta kommunikointiin apuvälineille tai tulkaukselle.
• Rohkaise. Vammaiset henkilöt eivät aina ole saaneet seksuaalikasvatusta tai tietoa omista oikeuksistaan ja rajoistaan. Luo uskoa omiin rajoihin ja oikeuksiin.
• Ota lähisuhdeväkivalta osueeksi. Vammaiset henkilöt eivät aina tunnistakaan väkivaltaa.

RIKU

RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOURN

EN | FI | SE

Hae hakusanalla

Palvelut ▾

Oppaat ja ohjeet ▾

Rikoksen uhrina ▾

Erilaisia rikoksia ▾

Rikosuhripäivystys ▾

Yhteystiedot ▾

Tule vapaaehtoiseksi ▾

Rikoksen uhrina

Lapsi ja nuori rikoksen uhrina >

Naisiin kohdistuva väkivalta

Miehiin kohdistuva väkivalta >

Kunniaan liittyvä väkivalta

Ikäihmisten rikosten uhreina

Sateenkaari-ihmisiin kohdistuvat rikokset

Ulkomaalaistaustainen ihminen rikoksen uhrina

Vammaisiin ihmisiin kohdistuva väkivalta

VAMMAISIIN IHMISIIN KOHDISTUVA VÄKIVALTA

Vammaiset ihmiset joutuvat rikosten uhriksi samalla tavalla kuin vammattomat ihmiset. Vammaiset ihmiset kokevat myös vammastaan johtuvaa syrjintää ja kiusaamista. Lue lisää: [Syrjintä voi olla rikos](#)

Tällä sivulla käsitellään vammaisten ihmisten kohtaamaa väkivaltaa. Vammaisilla ihmisillä, erityisesti naisilla, ikääntyneillä ja lapsilla, on suurempi riski kokea väkivaltaa kuin vammattomilla ihmisillä.

Muun väkivallan lisäksi vammaisiin ihmisiin voi kohdistua erityisiä väkivallan muotoja, esimerkiksi:

- Ihminen voidaan jättää turvattomaan tilaan tai avustamatta.
- Hänen hoitoaan ja huolenpitoaan laiminlyödään.
- Apuvälineet voidaan ottaa pois tai niitavoidsaan vaimingoittaa.

Nopea poistuminen

RIKUchat

Tunnista ja ohjaa (AI)

RIKUbot

siun

SOTE

POHJOIS-KARJALAN
HYVINVOINTIALUE

Sanna Pirinen 10.9.2026

siunsote.fi

Sinulla on oikeus saada
apua kohdatessasi
lähisuhdeväkivaltaa
[www.nollalinja.fi/
turvakoti](http://www.nollalinja.fi/turvakoti)

Lähisuhdeväkivaltaa kohdanneille vammaisille henkilöille on tarjolla apua

PAPUNET → kuvapankki

ei auta ruokailussa

ei saa käyttää omaa
rahaa

esittää ystävällistä ja
huijata rahaa
itselleen

haukkuminen

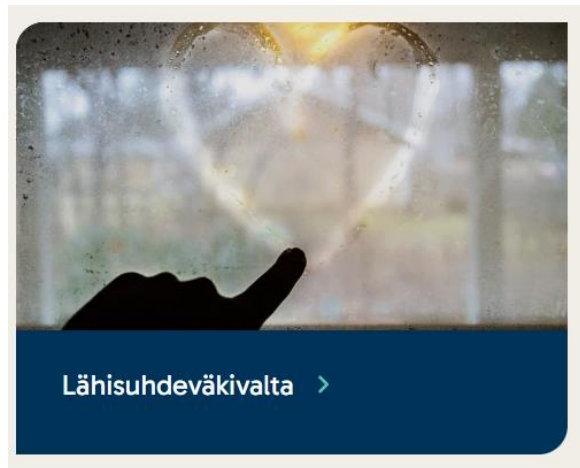
huutaminen

koskettaa
alusvaatteiden
aluetta ilman lupaa

Vieraile Siun soten verkkosivuilla

[Hoida hyvinvointiasi - Siun sote](#)

www.miunhyvinvointi.fi

[Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen - Siun sote](#)

***Kiitos, ja oikein hyvää
syksyn jatkoa!***